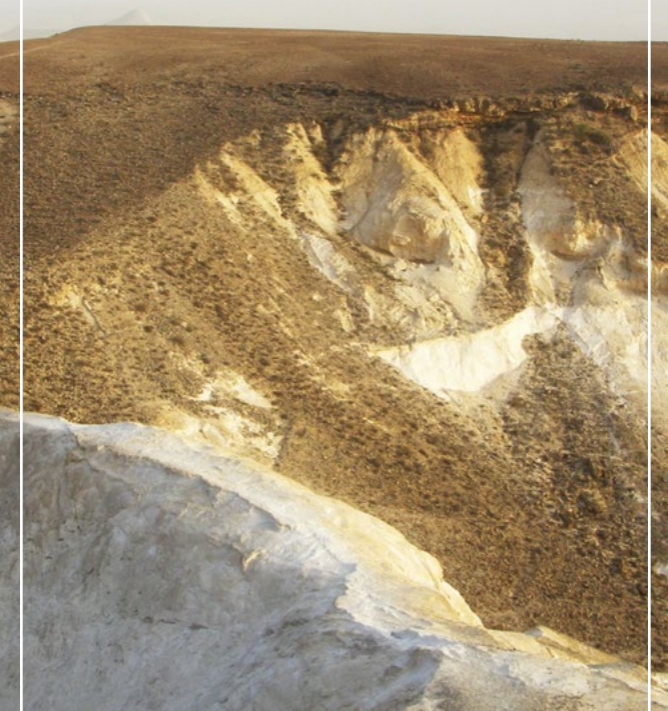

מסלולים דיגיטליים
ארץ וטבע
המגזין הגאוגרפי הישראלי

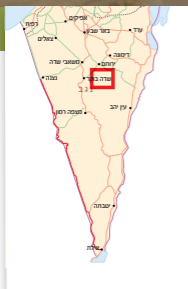

הר צרור נחל צרור

למעלה: נחל צרור (Daniel Baránek)

הר צרור נחל צרור

אופי המסלול: משפחות
אורך המסלול: 8 קילומטר
(כולל עלייה חזרה במעלה צין)
מפת סימון שבילים: הנגב התיכון –
מפה מספר 15

מסלול נחמד המגלם בתוכו שתי אפשרויות. מי שמעוניין בהליכה קצרה ופשוטה יצעד עד הר צרור ויסתובב חזרה, המעוניינים בטיול מעט יותר מאתגר ימשיכו וירדו בנחל צרור למפל נאה שבתחתיתו גב, משם נמשך המסלול עד לנחל צין וממנו יוביל מעלה צין חזרה לנקודת ההתחלה. המסלול הארוך הוא בן 8 קילומטרים וזמן ההליכה בו הוא בין 4 עד 6 שעות. העלייה לקראת סוף המסלול במעלה צין לא כל כך מהנה ואם יש בין המטיילים בעלי רכבי שטח, אפשר לשלוח אותם חזרה מהר צרור על מנת להביא את הרכב לתחתית המעלה.

נקודת ההתחלה של המסלול היא במנחת המטוסים הקטן שבשדה צין. המנחת נבנה לשרת את דויד בן גוריון בזמן ששהה בשדה בוקר וכיום אינו בשימוש אלא במקרים יוצאי דופן. ההגעה למנחת היא מכביש מספר 40 מעט לפני הפנייה למדרשת שדה בוקר. שילוט

למעלה: נחל צרור (Daniel Baránek)

מצפון לגדר המדרשה מראה לכיוון מעלה צין. הדרך למנחת מסומנת בשחור ויש לעקוב אחריה במרחב השטוח של שדה צין. היא נמשכת לאורך גדר המדרשה ואז פונה לצפון מזרח ואחר כך לדרום מזרח ומובילה ליעד - שם משאירים את הרכבים. הדרך מאובקת אבל עבירה לכל רכב להוציא ימים של גשם כאשר הדרך רטובה וחלקה ואז יש להימנע מלהיכנס לשטח.

הר צרור

משדה הנחיתה ממשיכים בדרך מסומנת בכחול

הנמשכת לאורך גדר המקיפה את השטחים החקלאיים של קיבוץ שדה בוקר. על המצוק שמימין לדרך נמצאת תחנת האכלה לנשרים - נא לא לגשת לשם. לאחר טיפוס קצר במעלה ההר יוצא שביל ירוק ימינה אל ראש הר צרור. הפסגה בגובה של 513 מטרים מעל פני הים והיא אחת מנקודות התצפית היפות אל עבר נחל צין. הר צרור הוא אחת הדוגמאות היפות להר שולחן. ההר בנוי מסלע קירטון לבן ורך כאשר ראשו מכוסה בשכבה קשה של סלע צור. מראש ההר תצפית מרהיבה על בקעת צין ורכסי ההרים שמסביב לבקעה. נחל צין הוא אחד הנחלים הגדולים ביותר בנגב. במקרא נחל בשם זה, שהוא לא בהכרח הנחל עליו אנו צופים, סימן את גבולה הדרומי של נחלת שבט יהודה. התיאור המדויק נמצא בספר יהושע פרק ט"ו: וַיְהִי הַגֹּרָל, לְמִטָּה בְּנֵי יְהוּדָה לְמִשְׁפַּחְתָּם: אֶל-גְּבוּל אֲדוֹם מְדַבֵּר-צֵן נִגְבָּה, מִקְצֵה תִימָן. וַיְהִי לָהֶם גְּבוּל נִגְב, מִקְצֵה ים הַמֶּלַח, מִן-הַלְשָׁן, הַפְּנֵה נִגְבָּה. וַיֵּצֵא אֶל-מִנְגַּב לְמַעַל עַקְרֵבִים, וְעֵבֶר צְנָה, וְעָלָה מִנְגַּב, לְקֹדֶשׁ

למעלה: נחל צרור (Daniel Baránek)

בְּרִנֵּעַ; וְעֵבֶר חֲצָרוֹן וְעֵלָה אֲדָרָה, וְנִסְבַּת הַקְּרִקָּעָה.
וְעֵבֶר עֲצֻמוֹנָה, וְיִצְאָ נַחַל מְצָרִים, וְהִיָּה (וְהִיָּה)
תְּצִאוֹת הַגְּבוּל, יָמָה; זֶה-יְהִיָּה לָכֶם, גְּבוּל נֶגֶב".
אנשי ידיעת הארץ לדורותיהם ניסו לחבר את
הנקודות שלאורך הגבול הזה, אך מומלצת מידת
הזהירות. אפילו התיאור הפשוט של תחילת
הגבול מקצה ים המלח מן הלשון, אינו ברור כיוון
שאנחנו לא יודעים היכן היתה הלשון לפני כמה
אלפי שנים, והיכן בדיוק היה קצה ים המלח.
בערבית נקראת בקעת צין בקעת "אל חיה" -
בקעת הנחש. כאשר שניים מהמעלות היוצאים

מבקעת צין דרומה נקראו "נקב אל חיה א־ שרקיה" - מעלה הנחש המזרחי, ו"נקב אל חיה אל עטשנה" - מעלה הנחש הצמא. עד סוף שנות החמישים זכו השמות הערבים האלה להישאר על המפה. אבל כאשר החלו להעניק שמות עבריים לגיאוגרפיה המדברית - הפך הנחש המזרחי למעלה שרב. על הנחש הצמא נראה שאי אפשר היה לוותר, והוא נשאר עד ימינו - "מעלה הנחש הצמא".

השם השני שניתן לבקעת צין הוא "א־ תיהאמא". לא ברור מה הפירוש המדויק של שם זה. הצעה אחת היא האזור השטוח. מפרשים אחרים מתרגמים להאזור השופע מרעה במדבר. השפע המדברי הזה מתאים לנחל שבימות החורף מעביר דרכו את מספר השיטפונות הרב ביותר, ובעקבות כך מוצאים ריכוז מעיינות לאורך שוליו וצמחייה רב שנתית הפורחות בו בחורף.

לאורך בקעת צין עוברת אחת מדרכי הרוחב החשובות בנגב, דרב א־סולטאנה. הדרך הזו היא חלק מהדרך המרכזית שחצתה את הר הנגב -

מעזה לערבה ולאילת. עד ראשית המאה ה־20 הייתה הדרך הנתיב העיקרי שדרכו הגיעו לערבה ולעבר הירדן. הדרך ירדה לבקעת צין דרך מעלה צין, מעבר ששימש בכל התקופות כפי שיעידו שרידי המצודות העתיקות הבנויות בראשיתו. כמו כן חוצה את בקעת צין צינור הנפט מאילת לאשקלון (קצא"א), שכיום אינו בשימוש, אבל ניצל אף הוא קטע מהדרך העתיקה שעוברת בבקעת צין.

נחל צרור

מכאן, לאחר התצפית אפשר לחזור בחזרה לרכבים ולסיים טיול קצר ונאה, או להמשיך לקטע הארוך והמאתגר יותר של המסלול בנחל צרור. נחל צרור הוא נחל קצר ביותר, 2 קילומטרים אורכו, אולם מיד לאחר שהוא עוזב את הר צרור הוא יוצא מתחום סלעי הקרטון הרכים ומגיע אל סלעי הגיר הקשים יותר. כאן הנחל יוצר מפל מרשים בגובה של 60 מטרים, הנופל אל מכתשת גדולה בתחתית המפל.

נרד חזרה בדרך שטפסנו אל ראש הר צרור
ונפנה ימינה בשביל המסומן בכחול. לאחר
הליכה של קילומטר בערוץ הנחל נגיע למפל
(זהירות!!!). השביל עוקף את המפל משמאל
ויורד אל ערוץ הנחל. מעל הגב - כעשרה מטרים
- נמצאת מערה קטנה - למעשה חריץ בתוך
המצוק. לא חייבים לטפס לשם.

מכאן השביל ממשיך עוד כקילומטר וחצי
לאורך ערוץ הנחל עד לחיבורו אל נחל צין. כאן
נפנה ימינה ונעלה במעלה צין חזרה אל הרכבים
(אם השכלתם לשלוח משהו לרדת אל רכב גבוה
או רכב רב־מינוע אל עץ השיטה הגדול הצומח
בחיבור של נחל צרור עם נחל צין - תחסך מכם
העלייה לאורך שני הקילומטרים של מעלה צין).

למסלולים נוספים, מדריכי טיולים, ספרים ועוד

בקרו באתר metroeretz.com

הזמינו היום וקבלו

10% הנחה

בהזנת קוד קופון **מסלול**